

Iisaku Gümnaasiumi loovtööde koostamise, läbiviimise ja hindamise juhend põhikooli

III kooliastmes

1. Loovtöö koostamise alus

Vastavalt Põhikooli riiklikule õppekavale on III kooliastmes loovtöö koostamine üks põhikooli lõpetamise tingimus.

2. Loovtöö eesmärk

Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ja toetada:

- õpilase loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist;
- uute ideede teostamist õppeainete lõimumise ja loovprotsessi kaudu;
- õpimotivatsiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- üldpädevuste (iseseisev ja rühmatöö, probleemide lahendamine, argumenteerimis- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine, analüüsimine, kavandatu järgimine, töö vormistamine, IT vahendite kasutamine jne) kujunemist;
- õpilast tema võimete tundmaõppimisel.

3. Loovtöö sisu ja vorm

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi, omandatud teadmisi, loovust. Loovtöö lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv.

Loovtöö võib olla:

- Õpilasuurimus (õpilasuurimus on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö. Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida teema olulistele küsimustele vastuseid. Uurimus peaks olema valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused).

- Projekt (kontserdi, võistluse, ülekoollilise ürituse, ainenädala jm korraldamine; kirjandusteose dramatiseering, kirjanduslik või muusikaline omalooming; leiutis, käsitöö või tehnoloogia projekt jne).
- Praktiline töö (kunstitöö, tarbeese jms).

Praktilise- ja projektitöö puhul koostab õpilane ka kirjaliku osa, mis vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud nõuetele (LISA 3).

4. Loovtöö korraldamine

Loovtöö temaatika määrab kool õppeaasta algul. Sellest tulenevalt pakuvad aineõpetajad õppekava läbivatest teemadest lähtudes välja konkreetsed teemad 25. septembriks. Õpilane vormistab loovtöö vastavalt „Iisaku gümnaasiumi õpilasuurimuse ja praktilise töö koostamise ja vormistamise juhendile“ (kättesaadav kooli kodulehel).

- Loovtöö üldkoordinaator on õppealajuhataja, kes tutvustab 8. klassile õppeaasta algul loovtöö sooritamise tingimusi ja temaatikat.
- Aineõpetajad ja klassijuhataja tutvustavad loovtöö põhimõtteid, abistavad õpilasi teemade valikul.
- Õpilane valib pakutud teemade hulgast või pakub oma teema ja leiab juhendaja 15. oktoobriks ning esitab loovtöö avalduse (LISA 1) õppealajuhatajale.
- Üks õpetaja võib juhendada kuni 3 tööd, kui pole kokkulepitud teisiti.
- Rühmatöö puhul on ülesanded ja alateemad/tööd koostöös juhendajaga täpselt piiritletud.
- Loovtöö teostamise käigus peab õpilane loovtöö päevikut (LISA 2).
- Loovtöö teostamiseks vajalikud lisakulud tuleb eelnevalt kooliga kokku leppida.
- Loovtööde teemad ja juhendajad kinnitab direktor käskkirjaga 20. oktoobriks.
- Teemat mittevalinud õpilasele määratakse teema kooli poolt.

5. Juhendaja ülesanded

- Tutvustab õpilasele loovtöö kavandamise, koostamise/teostamise ja vormistamise juhendit.
- Annab õppematerjali valitud teema kohta.
- Abistab õpilast tegevusplaani ja ajakava koostamisel, loovtöö päeviku vormistamisel
- Soovitab kirjandust ja annab suuniseid info leidmiseks.
- Jälgib töö vastavust teemale, töö koostamise ajakava ja vormistamisnõuete täitmist.
- Täpsustab rühmatöös rühma liikmete tööülesanded.
- Jälgib töö käiku, tutvub tulemustega ja viib vajadusel sisse korrektiive.
- Nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.
- Annab hinnangu töö protsessile ja lubab kaitsmisele.

6. Õpilase ülesanded

- Tutvub loovtöö kavandamise, koostamise ja vormistamise juhendiga, valib koostöös klassijuhataja ja/või aineõpetajaga loovtöö teema ning teostab loovtöö.
- Teeb koos juhendajaga valiku, millele antud töös keskenduda.
- Otsustab koos juhendajaga töö vormi.
- Koostab töö teostamise ja vormistamise ajakava, kus on ära toodud töö sooritamiseks vajalikud ülesanded, tegevused, materjalid jm vajalik.
- Peab kinni töö koostamise ajakavast ning esitab juhendajale ülevaate tehtud tööst.
- Vormistab töö viisil, mis võimaldab esitamise hindamiskomisjonile.
- Võtab osa kahest uurimisseminarist (detsembris ja veebruaris).
- Esitab nõuetekohaselt vormistatud töö hiljemalt 01. aprilliks õppealajuhatajale.

7. Loovtöö esitlus

Loovtöö esitlus toimub direktori käskkirjaga kinnitatud hindamiskomisjoni ees aprillikuu viimasel (täis)nädalal. Esitlus võib toimuda ka ettevalmistatud ürituse, ainenädala jm raames. Rühmatöö korral osalevad esitlusel kõik rühma liikmed. Loovtööd esitleb õpilane

suulise ettekandena 10 minuti jooksul, kui selleks ei ole hindamiskomisjoniga eelnevalt teist kokkulepet. Esitlust on soovitatav näitlikustada.

Loovtöö esitlemisel õpilane:

- selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teemavalikut;
- tutvustab kasutatud meetodeid ja töö protsessi;
- esitab töö kokkuvõtte (milleni jõuti, millised probleemid ilmsid, kas eesmärk saavutati).

8. Loovtöö hindamine

Loovtöö hindamisel antakse tagasisidet loovtöö kui terviku kohta, julgustatakse õpilast järgmisteks töödeks ning kujundatakse kriitilist suhtumist oma töösse. Hindamisel antakse hinnang:

- Töö sisule: vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, töö ülesehitus, meetodite valik, terminite ja keele korrektne kasutus. Omaloomingulise ja kunstitöö puhul hinnatakse ideed, selle originaalsust ja teostust.
- Loovtöö vormistamisele: teksti, jooniste, tabelite, graafikute korrektne vormistamine, viitamine (LISA 5 tabel 1). Valmis tööd hindab komisjon ja hinne kantakse lõputunnistusele.
- Loovtöö protsessile: õpilase algatusvõime ja initsiatiiv, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkus, suhtlemisoskus. Protsessi hindab juhendaja (vt LISA 5 tabel 2) ja lubab/ei luba kaitsmisele.
- Loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus, näitlikustamine, kõne ilmekus ja korrektsus, kontakt kuulajatega (LISA 4).

Rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle, mis kujuneb tööprotsessi jooksul peetud päeviku ja esitluse alusel. Iga rühma liige peab eraldi päevikut, kus kirjeldab tööprotsessi, sh oma panust.

Õpilane esitleb loovtööde hindamisel tööd koos loovtöö päevikuga. Materiaalseid vahendeid nõudnud tööd tagastatakse õpilasele tema nõudmisel.

Mitterahuldavaga hinnatud tööd täiendab õpilane IX klassi I trimestril ning esitab töö hindamiseks 01. novembriks.

Loovtöö teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele. Loovtööde päevikuid säilitatakse koolis.

Lisa 1 Õpilase avaldus loovtöö koostamiseks

Lisa 2 Loovtöö päeviku vorm

Lisa 3 Töö ülesehitus

Lisa 4 Loovtöö esitlemise hindamise alused

Lisa 5 Loovtöö hindamise juhend

LISA 1 Õpilase avaldus loovtöö koostamiseks

Nimi või nimed.....

.....

.....

.....

Klass.....

Töö teema/pealkiri.....

.....

Töö eesmärk ja eeldatav tulemus.....

.....

.....

.....

.....

Õpilane/õpilased (kuupäev, nimi, allkiri).....

.....

.....

.....

Juhendaja (kuupäev, nimi, allkiri).....

.....

LISA 2 Loovtöö päevik

Iisaku Gümnaasiumi põhikooli õpilase loovtöö päevik ..... õppeaastal			
Töö autor/autorid			
Töö pealkiri			
Töö etapid	Tegevused	Tähtajad	Tagasiside juhendajalt
<i>Millises järjekorras ja mida tegema hakkad?</i>	<i>Milliseid tegevusi selleks ette võtta tuleb?</i>		
Töö kokkuvõtlik aruanne			
<i>Anna hinnang oma tööle. Mis läks teisiti kui kavandasin? Mida uut teada said? Mida uut õppisid? Millised olid raskused? Mida oleks võinud teisiti teha? Rühmatöö korral kirjelda tööülesannete jaotust, kogu rühma tegevust ning oma panust ühistöö valmimisel.</i>			
Juhendaja hinnang			
Hinnang tööprotsessile. Tähtaegadest kinnipidamine. Töö tulemus.			

LISA 3 Töö ülesehitus

Õpilasuurimuse ülesehitus

Õpilasuurimus koosneb järgmistest osadest:

- tiitelleht
- sisukord
- sissejuhatus
- töö põhiosa (peatükid ja alapeatükid)
- kokkuvõte, sh enesehinnang
- kasutatud kirjanduse loetelu
- lisad (vajadusel)

Kunsti- ja projektitöö kirjaliku osa ülesehitus

Kunsti- ja projektitöö kirjaliku osa ülesehitus sisaldab:

- tiitelleht
- sisukord
- sissejuhatus
- töö käigu kirjeldus
- kokkuvõte, sh enesehinnang tööle
- kasutatud kirjandus
- lisad (vajadusel)

Projekti-, kunsti-, kirjandustöö jne kirjalik osa sisaldab õpilase enesehinnangut eesmärkide ja tegevuskava täitmise kohta. Õpilane märgib loovtöö alustamise ja valmimise kuupäeva, koostamisele kulunud aja tundides ning lisab oma allkirja.

LISA 4 Loovtöö esitluse hindamise juhend

Hindamise alused	Suurepärane	Hea	Vajab arendamist
Häälekasutus: tempo (kiire/aeglane); tugevus (kõva/vaikne); tämbel; artikulatsioon	Rääkijat on meeldiv kuulata, kasutab pause ja rõhke kõne rütmistamiseks. Hääel kõlab loomulikult, väljendus on selge.	Kõne on selge, esitus pisut monotoonne.	Kõne monotoonne, hääel liiga vaikne, tempo liiga kiire või liiga aeglane; pikad mõtlemispausid, kasutab verbaalseid täiendeid.
Ülesehitus, argumentatsioon	Kõne/esitluse ülesehitus on korras, st tekst on liigendatud tervik, ülesehitus on loogiline ja sidus.	Ülesehitus on jälgitav, mõtted on esitatud selgelt.	Kõne ülesehitus on ebaloogiline. Mõtted on kohati seotud. Sõnumit on raske mõista.
Mulje: entusiasm, siirus, originaalsus	Kõnelejal on hea kontakt publikuga, esineja usub oma sõnumisse, paneb end kuulama. Esitus on loov ja teemakäsitus isikupärane.	Kõneleja usub oma sõnumisse, on esinemiseks hästi ette valmistunud, püüab luua sidet publikuga.	Kõneleja on ette valmistunud, kuid ei esine enesekindlalt. Peab pigem monoloogi kui dialoogi. Silmside publikuga on kasin.
Näitliku lisamaterjali kasutamine (lisapunktid)	Kasutab esinemise ilmestamiseks erinevaid vahendeid (tabelid, graafikuid). Näitmaterjalide kvaliteet on hea.	Kasutab näitlikku lisamaterjali	Kasutatud lisamaterjal ei toeta sisu, kvaliteet kõiguv.

LISA 5 Loovtööde hindamise juhend

Tabel 1. Hindamiskriteeriumid valmis tööle

Kriteerium	Suurepärane	Hea	Vajab arendamist
Põhiidee ja töö sisu vastavus teemale.	Idee originaalne, praktiliselt teostatav. Pealkiri kajastab töö sisu.	Idee originaalne, kuid pole täielikult teostatav. Pealkiri ei kajasta täielikult töö sisu.	Idee on vaid pooleldi teostatav. Pealkiri ei vasta töö sisule.
Teema arendus tulenevalt sisust	Töö annab ülevaate teoreetilisest alusmaterjalist. Uurimismeetodit on selgelt kirjeldatud, kasutatud mõisteid on selgitatud, kogutud materjali on süstemaatiliselt analüüsitud.	Teoreetiline ülevaade on antud, kuid see ei ole järjepidev ega mõtestatud, mõisteid kasutatakse juhuslikult, materjali analüüs on kesine.	Teoreetiline ülevaade on antud, kuid see ei ole järjepidev ega mõtestatud, mõisteid pole kasutatud, materjali analüüs puudub.
Uurimuse tulemused	Töö tulemused on selgelt sõnastatud ning kajastuvad ka töö kokkuvõttes. Töö tulemused on kooskõlas uurimiseesmärgiga.	Töö tulemused on sõnastatud ebaselgelt. Töö tulemused vastavad uurimiseesmärgile.	Töö tulemused on olemas, kuid neid ei ole esile toodud või ei vasta need uurimiseesmärgile.
Töö ülesehitus ja sidusus.	Töö osad on pealkirjastatud ning loogilises järgnevuses. Peatükid moodustavad hästi jälgitava terviku.	Töö osad on pealkirjastatud, kuid loogilises järgnevuses on puudujääke.	Töö ülesehitus ei ole loogiline, pealkirjad või alapealkirjad on puudu. Töö põhiosad ei ole omavahel seotud.
Kasutatud materjalid	Kasutatud on erinevaid materjale, rohkem kui 4 allikat. Allikad on usaldusväärsed, kõikidele kasutatud allikatele on viidatud.	Töö põhineb 3-4 allikal. Allikad on usaldusväärsed, allikad on viidatud osaliselt.	Töö põhineb 1-2 allikal. Tuginetud on arvamused artiklitele, allikad ei ole usaldusväärsed.
Keelekasutus	Töö keelekasutus on ladius ja teaduslik.	Töö keelekasutus on ladius ja teaduslik,	Töö keelekasutus on kohati arusaamatu.

		kuid esineb kirjavigu.	Töös esineb kirjavigu.
Vormistus	Töö vastab vormistusnõuetele: tiitelleht, teksti paigutus lehel, leheküljenumbrid, peatükkide numeratsioon, joonised, tabelid, graafikud on korrektselt vormistatud.	Töö vormistuses on mõned väiksemad vead.	Töö vormistuses on palju väiksemaid vigu või mõned suured eksimused.

Tabel 2 Hindamiskriteeriumid tööprotsessile

Kriteerium	Suurepärase	Hea	Vajab arendamist
Õpilase motivatsioon ja iseseisvus töö koostamise protsessis	Õpilane on motiveeritud, aktiivne ning püüdlük, peab kinni ajakavast, järgib nõuandeid, on koostöövalmis.	Õpilane vajab mõningast motiveerimist ajakavast kinni pidamisel, järgib üldjoontes nõuandeid. On üldjoontes iseseisev.	Õpilane vajab pidevat motiveerimist, juhendamist ja kõrvalist abi protsessis.
Koostöö rühmas. Suhtlemisoskus.	Koostöö rühmas sujub hästi. Rühmasisene tööjaotus toimib.	Koostöö rühmas hea, esinevad puudused rühmasiseses tööjaotuses, aeg-ajalt on vajadus juhendaja sekkumiseks.	Ülesannete jaotamisel ja täitmisel ei saa rühm hakkama juhendajata. Suhtlemisel esinevad tõrked ja puudused.